

Springmask

Vad är det och hur blir man av med det?

Springmaskar är vanliga och vem som helst kan bli smittad. Springmaskar är dock vanligare hos barn än vuxna. Springmaskar är ca 1 cm långa, ljusa och trådlika maskar som påminner om trådstumpar. Man kan se dem på avföringens yta eller nära ändtarmen. Springmasken är bara en parasit hos människan; den smittar t.ex. inte från sällskapsdjurens avföring eller snön. Man kan bli smittad, om springmaskens ägg hamnar via händerna i munnen. Symtomen är klåda och rodnad i ändtarmen. Oftast sover barnet rastlöst och skrapar sig i området runt ändtarmen.

Springmaskens kretslopp

1. Från omgivningen t.ex. via händerna in i munnen och tarmkanalerna

Maskägget har t.ex. spritt sig till handdukar, sängkläder, leksaker, till och med till sällskapsdjurens pälsar. Maskäggen kan vara livskraftiga i flera dagar, upp till en vecka.

2. Från ägg till mask i tarmkanalen

I tarmkanalen utvecklas ägget till mask på ungefär en månad. Maskens livslängd är cirka 1–3 månader.

3. Masken vandrar till ändtarmen

Honmasken vandrar under sömnen för att lägga sina mikroskopiskt små ägg på ändtarmens hud och går oftast tillbaka till tarmkanalerna. På grund av klåda när man sover skrapar man sig i området runt ändtarmen, och maskäggen hamnar då förutom i kläderna, även särskilt i händerna, under naglarna och därmed lätt i munnen. Så fortsätter äggets (=den blivande maskens) kretslopp. Smittan kan fortsätta länge hos samma person, om äggen på nytt går från området runt ändtarmen till munnen via vägen under naglarna eller på fingerspetsarna.

Behandlingsåtgärder

Läkemedelsbehandling

- Pyrvin-maskläkemedel kan köpas utan recept på apoteket. Följ anvisningarna som kommer med förpackningen.
- Utöver den som har insjuknat ska även familjemedlemmarna behandlas samtidigt.
- Maskarna i tarmkanalen dör vid behandlingen, men inte äggen, utan de kan fortfarande utvecklas till maskar. Därför är det nödvändigt att göra om behandlingen efter 1–2 veckor. Då ges dock läkemedlet för springmask bara till personen som insjuknat.
- I långvariga fall kan läkaren överväga att använda ett receptbelagt läkemedel.

Nödvändiga åtgärder utöver läkemedelsbehandling för att förhindra återinfektion

- Då maskäggen finns precis runt om ändtarmen, är det särskilt viktigt att tvätta underlivet och händerna.
- Betona vikten av att tvätta händerna för barn. Händerna ska tvättas noggrant i alla fall efter toalettbesök, innan måltider och innan mellanmål, småätande av "chips" osv.
- Håll naglarna korta och rent under naglarna.
- Byt underkläder, nattkläder, handdukar, örngott och lakan under läkemedelsbehandlingen. Sätt dem direkt i tvättmaskinen och undvik att skaka dem i onödan.
- Underkläderna bör bytas två gånger om dagen under en vecka.
- Det lönar sig att städa sovrummet grundligt. Dammsug eller vädra madrasser, täcken och kuddar. Dammsug och tvätta golven och andra ytor. Rengör beröringspunkterna som dörrhandtag och strömbrytare.
- Kom också ihåg renligheten på toaletten när du städar och då särskilt kranar, dragknoppen på toalettstolen och WC-ringen, strömbrytare samt dörrrens handtag.
- Rengör skötbordet efter vård. Lägg smutsiga blöjor direkt i sophinken.
- Rengör leksakerna
- Efter den första behandlingsperioden kan man gå till dagvården eller skolan.